

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKЦИИ ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

BIELNIKI POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI, POSWIĘCONY
SPRAWOM MIĘDZYNARODOWYM ORAZ ZAGŁĘBIU DĄBROWSKIEGO.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:
Częstochowa, Rynek 20. — TELEFON 10. 11.

Redaktor naczelny: Józef Brudziński.
Zastępca redaktora: Zygmunt Straszewicz.

Wydawca: Józef Brudziński.
Zastępca wydawcy: Zygmunt Straszewicz.

Redakcja: W. B. T. (W. B. T. — W. B. T.)
Zastępca redaktora: J. B. T. (J. B. T. — J. B. T.)

Wydawnictwo: W. B. T. (W. B. T. — W. B. T.)
Zastępca wydawcy: J. B. T. (J. B. T. — J. B. T.)

Agencja: w. B. T. (W. B. T. — W. B. T.) Cena pojedynczego egzemplarza kop. 2.

Przed otwarciem.

Uniwersytet warszawski.

Od rektora uniwersytetu warszawskiego otrzymaliśmy pismo następujące:

Mianowany przez Jego Ekscelencję p. Generał-Gubernatora Warszawskiego von Beselera podają do wiadomości osób interesowanych:

Uniwersytet warszawski otwiera swe podwoje dla młodzieży żadnej wiedzy. Językiem wykładowym i urzędowym uniwersytetu jest język polski.

Znakiem widomym tradycji jest herb i pieczęć dawnego Królewskiego Uniwersytetu warszawskiego, przynajmniej wskrzeszemu uniwersytetowi. Uniwersytet warszawski ma za zadanie bezstronne i niezależne nauczanie w zakresie powierzonych jego pieczy gałęzi wiedzy, oraz rozwój ich przez prowadzenie samodzielnych prac i badań naukowych. Ma on prowadzić celowo kształcenie ogólne i specjalne młodzieży.

Aby cel ten mógł być osiągnięty, każdy nauczyciel ma obowiązek nie tylko godnie reprezentować gałęź wiedzy powierzoną jego szczególnej pieczy, ale także oddziaływać na obyczaj i charakter młodzieży w sposób zbawienny i wolny od wszelkich wpływów politycznych (§ 1 tymczasowego statutu uniwersyteckiego).

Akt uroczysty otwarcia uniwersytetu odbędzie się w dniu 15 listopada; w dniach następnym rozpoczyna się wykłady.

Ogłoszenie o dniach i godzinach wywieszono będzie w przedsiönku gmachu głównego, w tych dniach nastąpi również publiczne ogłoszenie przedmiotów, wykładanych i wykładających.

Wykłady rozpoczną się tylko w zakresie pierwszych semestrów studiów na wydziałach:

- 1) Prawnym i nauk państwowych;
- 2) Filozoficznym;
- 3) Matematyczno-przyrodniczym wraz z lekarskim i tylko na te wydziały przyjmowane będą zapisy nowostępujących oraz na zasadach dotychczasowych na pierwszy rok kursów farmaceutycznych.

Kandydaci, którzy pragnęliby w przyszłości poświęcić się studiom weterynaryjnym i odpowiadają warunkom przyjęcia do uniwersytetu mogą się zapisywać na wykłady razem z medykami.

Zapisy nowostępujących rozpoczyna się w dniu 8 listopada i trwać będą bez przerwy w ciągu czterech tygodni. Zapisy odbywać się będą do 15 listopada w gmachu Biblioteki uniwersyteckiej a po 15 listopada w kwadracie uniwersytetu od godziny 9 rano do 12 w poł. (z wyjątkiem niedziel i świąt oraz dnia 15 listopada, jako dnia uroczystego otwarcia uniwersytetu).

Kandydaci i kandydatki złożą swoje:

- 1) własnoręcznie napisane podanie o przyjęcie na imię rektora ze wska-

zaniem obranego wydziału oraz dołączeniem Curriculum vitae;

2) świadectwo dojrzałości. Za świadectwa, dojrzałości uznawane będą w roku bieżącym akademickim świadectwa z ukończenia 8-klasowych szkół męskich i żeńskich, oraz szkół męskich 7-klasowych realnych i handlowych.

Jeżeli od ukończenia szkoły średniej upłynął rok, lub więcej, to kandydat złożyć powinien jeszcze dowód nienaganego prowadzenia się.

Kandydaci, nie posiadający stopnia z łaciny będą przyjmowani tylko na wydziały: matematyczno-przyrodniczy.

Od wstępujących na wydziały prawny i filozoficzny wymagany jest dostateczny stopień z łaciny w świadectwie dojrzałości lub w świadectwie z egzaminu dodatkowego, a dla studiów w zakresie filologii klasycznej wymagany jest oprócz tego stopień dostateczny z języka greckiego. Kandydaci na wydział lekarski nie posiadający w świadectwie stopnia z łaciny, powinni złożyć dodatkowe świadectwo ze stopniem z łaciny w ciągu pierwszych dwóch semestrów.

Kandydaci, posiadający świadectwa dojrzałości rosyjskich szkół mają zgodnie z brzmieniem przepisów dla studentów wykazać dostateczną znajomość języka polskiego; decydująco o tem będzie komisja immatrykulacyjna w każdym poszczególnym wypadku.

Kandydaci zamiejscowi, zamierzający przybyć na studia do Warszawy z innych miejscowości, muszą uzyskać na to pozwolenie władz niemieckich w Warszawie. Mieszkającym w obrębie okupacji niemieckiej zaleca się wraz z podaniem o pozwolenie na podróz, doręczyć naczelnikowi powiatu, lub prezydentowi policji świadectwo dojrzałości, wymagane do immatrykulacji, a jeżeli od ukończenia szkoły średniej upłynął rok lub więcej, również zaświadczenie władz miejscowych (wójta, magistratu lub t. p.) o nienaganem prowadzeniu się. Mieszkającym w obrębie okupacji austriackiej zaleca się doręczyć podanie wraz z dokumentami c. i. k. komendzie powiatowej.

Wzywając młodzież naszą do wstępu w otwarte dla niej na nowo po latach wielu gościnie podwoje polskiej wszechnicy w Warszawie, wzywam ją zarazem do uszanowania tradycji Szkoły Głównej: wytrwania w pracy w najcięższych nawet warunkach, zaufania do kierowników naukowych i gorącego ukończenia Almae Matris.

Rektor uniwersytetu
Dr. med. Józef Brudziński.

Wszystkie pisma zamiejscowe uprasza się o łaskawe przedrukowanie tej odeszwy.

Politechnika warszawska.

Od rektora politechniki warszawskiej otrzymaliśmy pismo następujące: Mianowany przez Jego Ekscelencję p. Generał-gubernatora warszawskiego von Beselera rektorem politechniki podają do wiadomości osób interesowanych:

„Politechnika Warszawska“ z polskim językiem wykładowym i urzędowym ma na celu udzielać wykształcenie wyższe, potrzebne do zawodu technicznego, oraz pielęgnować umiejętności i sztuki w zakresie wiedzy technicznej. Aby cel ten mógł być osiągnięty, każdy nauczyciel ma obowiązek nie tylko godnie reprezentować gałęź wiedzy powierzoną jego szczególnej pieczy, ale także oddziaływać na obyczaj i charakter studującego między innymi w sposób zbawienny i wolny od wszelkich wpływów politycznych (§ 1 tymczasowego statutu Politechniki).

Akt otwarcia politechniki odbędzie się 15-go listopada, a dnia następnego rozpoczyna się wykłady w zakresie pierwszego kursu wydziałów: inżynierji budowlanej, inżynierji rolnej, budowy maszyn, elektrotechnicznego, chemicznego i architektonicznego.

Zapis kandydatów rozpocznie się 8-go listopada w kancelarji politechniki (od ul. Koszykowej) i trwać będzie dwa tygodnie codziennie od 9 i pół rano do 1-ej po południu.

Kandydaci i kandydatki złożą swoje własnoręcznie napisane podanie o przyjęcie na imię rektora ze wskazaniem obranego wydziału i z dołączeniem krótkiego curriculum vitae oraz świadectwa dojrzałości.

W tym roku za świadectwa dojrzałości uważane będą świadectwa z ukończenia 8-klasowych szkół męskich i żeńskich oraz szkół męskich 7-klasowych realnych i handlowych.

Jeżeli od ukończenia szkoły średniej upłynął rok lub więcej, to wymagany jest jeszcze dowód nienaganego prowadzenia się.

Kandydaci, posiadający świadectwo dojrzałości szkół rosyjskich będą musieli zgodnie z przepisami wykazać dostateczną znajomość języka polskiego stosownie do decyzji jaką w każdym przypadku poszczególnym powzięmie komisja immatrykulacyjna politechniki.

Kandydaci zamiejscowi muszą uzyskać pozwolenia władz niemieckich na przybycie do Warszawy. Przebywającym w obrębie okupacji niemieckiej zaleca się złożyć naczelnikowi powiatu lub prezydentowi policji, stosowne podanie, dotaczając świadectwo dojrzałości, wymagane do immatrykulacji, a jeżeli od ukończenia szkoły średniej upłynął rok lub więcej, to zaświadczenie władz miejscowych (wójta, magistratu, lub t. p.) o nienaganem prowadzeniu się. Mieszkającym w obrębie okupacji austriackiej zaleca się doręczyć podanie wraz z dokumentami c. i. k. komendzie powiatowej.

Rektor politechniki
Zygmunt Straszewicz.

Wszystkie pisma zamiejscowe uprasza się o łaskawe przedrukowanie odeszwy powyższej.

Komisja egzaminacyjna.

W celu dokonania egzaminów uzupełniających dla osób, mających wstąpić obecnie do uniwersytetu i politechniki, powołana zostaje w ramieniu Wydziału Oświecenia Komisja egzaminacyjna na zasadach następujących:

- a) Na egzaminatorów zaproszono

13 profesorów, przewodniczącym Komisji W. O. mianował referenta Sekcji szkół średnich, p. Jana Zydlera.

b) Osoby, pragnące poddać się egzaminowi, winni wnieść do Wydziału Oświecenia podania z następującymi załącznikami:

- 1) Dwie naklejone fotografie, opatrzone własnoręcznie podpisem penta.
- 2) Świadectwa ukończenia szkoły średniej w oryginale.
- 3) Metrykę urodzenia, o ile w świadectwie szkolnym nie wymieniono wyznania i daty urodzenia.
- 4) 10 rb. opłaty.
- c) egzaminy rozpoczną się 12 listopada.

Podania należy składać w W. O. Marszałkowska 154 do dnia 11 listopada włącznie (czwartek). Lokalu na egzaminy udziela wyższa szkoła handlowa im. Zielińskiego (Koszykowa nr. 9).

Rozmówki urzędowe.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (W. B. T.) Urzędowo donoszą 7 listopada:

Wschodni plac boju.

Grupa armji feldmarszałka Hindenburga:

Na południowy zachód i na południe od Rygi rozliczne częściowe ataki rosyjskie zostały odparte.

Pod Dźwińskiem nie udało się ataki nieprzyjacielskie około Iluxt, pomiędzy jeziorami Swenten a Ilsen.

W nocy z 5 na 6 listopada na północno-zachód od jeziora Swenten, Rosjanie przy pomocy nowego napa-du wtargnęli do naszych pozycji, lecz wczoraj zostali wyparci.

Grupa armji księcia Leopolda Bawarskiego.

Położenie jest niezmiennione.

Grupa armji generała Linsingena. Na południowy zachód od Czartoryska przy odparciu ataku nieprzyjacielskiego wzięto 80 jeńców i zdobyte 1 karabin maszynowy.

Balkański teren walk.

Wojska austriacko-węgierskie w parły nieprzyjaciela ze wzgórza Gracina (12 km. na północno-zachód od Jowanicy) i w dolinie Morawy zachodniej posunęły się poza Slatina.

Po obydwóch stronach Kraljewa osiągnięto przejście przez rzekę. W Kraljewie, które wzięte zostało po walkach ulicznych przez wojska brandenburskie zdobyto 180 dział. Na wschód stąd wojska austriacko-węgierskie posunęły się naprzód i wzięły 421 jeńców.

Wojska nasze stoją pod samym Krusevacem.

Armia generała Gallwitza wzięła wczoraj przeszło 3000 Serbów do niewoli, oraz zdobyła nowe angielskie działo polowe, wiele ładownych wozów amunicyjnych, dwa pociągi z prowiantem i liczny materiał wojenny.

Naczelne dowództwo armji 474.

Komunikat austriacki.

WIRDEN. (W. B. T.) Urzędowo donoszą 6 listopada:

Rosyjski plac boju.

Nieprzyjaciel wykonał wczoraj dwa silne ataki na południowy-wschód od Wisnowczyka, na nasz front nad Strypa.

W ogniu naszym załamamy się jego kolumny, ponosząc ciężkie straty. Tak tutaj, jak i na wschód od Burkanowa i Bieniawy Rosjanie cofnęli się do swych stanowisk głównych. Liczba wziętych podczas walk o Siemikowice jeńców wynosi 50 oficerów i 5,000 szeregowców.

Nad dolnym Styrem ataki nasze zyskują zwolna na terenie.

Włoski plac boju.

Spokój na froncie południowo-zachodnim po większej części panował również i wczoraj. Wpływają na to prawdopodobnie znane z komunikatów włoskiej kwatery głównej, niekorzystne warunki pogody.

Odosobnione ataki zostały odparte. W odcinku San Martino toczą się jeszcze pomniejsze walki.

Czarnogórski plac boju.

Siły austriacko-węgierskie walczą na terenie czarnogórskim wzięły onegdaj szturmowo i przełamały główne stanowisko czarnogórskie na wschód od Trebinje—Ilino—Brdo.

Serbski plac boju.

Wczoraj odrzucono został nieprzyjaciel pod ruinami Klebuk.

Kolumna austriacko-węgierska armii generała Koevessa zyskała przejście w dolinie Klisura na południe od Arilje; inna kolumna wyparła przeciwnika przez Jelice i na południowy-wschód od Tacak.

Krajewo zostało obsadzone przez wojska niemieckie. Dalej na południowy-wschód, wojska niemieckie i austriacko-węgierskie oddziały przekroczyły zachodnią Morawę.

Armia generała Gallwitz zblżyła się do cieśniny doliny na północ od Krusevacu.

Główny serbski plac broni Nisz znajduje się w rękach bugarskich. Także Soko Banie i wzgórzca na zachód od Lukovo wzięte zostały przez Bułgarów. Wszędzie wpada do niewoli wielu przebranych po cywilnemu dezertersów serbskich.

Zastępca szefa sztabu generalnego v. Hoefler.

— 2 —

Zdobycie Kraljewa.

Urzędowo komunikat niemiecki z dnia sobotniego donosi o zdobyciu Kraljewa, które było ostatnio przez dni parę siedzibą rządu serbskiego.

Zdobycie Niszu.

Ten sam sobotni wieczorny komunikat niemiecki zawiadamia, że po 3 dniowych walkach, mimo zwycięstwa oporu Serbów, w piątek po południu zdobytą została ufortyfikowana dawna stolica Serbji, Nisz, czyli starożytne Naissos lub Nasus, miejsce urodzenia Konstantyna Wielkiego, które zajęte przez Serbów w r. 1878, przyznane zostało Serbji od Turcji przez kongres berliński.

Nad Strypą i Styrem.

Korespondent „Berliner Tageblatt” pisze:

Ataki rosyjskie rozwinęły się na całym froncie rz. Strypy przeciw armiom generałów Pfianzer Baltina hr. Bothmera. Niedaleko ujścia Strypy do Dniestru opuszcza naszą linię frontu brzeg Strypy i zwraca się ku południowi wzdłuż drogi od Jazłowca do Tlustego, ku wschodowi. Rosjanie zajmują wzgórzca pod Szybłińskiem.

Dalej w dół rzeki, opierają się na wspólnotawiska o lasy pomiędzy Strypą—stawami pod Olchowcami, poza Rej znajduje się miasteczko Bu-

czacz, bronione przez przyczółek mostowy w delinie Strypy. Przeciw Burkanowowi skierowali rosjanie cały szereg ataków. Wdarcie się w stanowiska nasze udało się im tylko pod Bieniawa, w miejscu, gdzie Strypa, pomiędzy stawem i bagemn zwęża znacznie swe koryto. Jednakże i w tym punkcie odrzuceni zostali rosjanie atakami nocnym poza Strypę. W okolicy, gdzie Strypa zakreśla łuk pod Sarnopolem, walki trwają dotychczas.

Nad Styrem odrzuciły wojska niemieckie i austro-węgierskie, należące do tamtejszej armji północnej, rosjan posuwających się od Nowosiótek, poza przyczółek mostowy linii Kobryn—Kijów—Kowel.

Małżeństwa jeńców.

„Piotrogrodzki Kurjer” donosi: Ministerjum spraw wewnętrznych otrzymało liczne zapytania od gubernatorów, czy można zezwalać na związki małżeńskie pomiędzy jeńcami niemieckimi lub austriackimi a poddanymi rosyjskimi; ministerjum sprawiedliwości uważa takie małżeństwa za niedopuszczalne, na przeciwnym zaś stanowisku stoi ministerjum spraw zewnętrznych. Sprawa ta ma być przedmiotem narad na najbliższej radzie ministrów.

Z Warszawy.**Lelwel i Mochnacki.**

Na ostatniem posiedzeniu Towarzystwa literatów i dziennikarzy polskich postanowiono wmurować tablicę pamiątkową Lelwela i M. Mochnackiego w domach przy ul. Długiej, w których ci dwaj pisarze i uczeni polscy mieszkali w Warszawie.

„Powązki”.

W imię hasła: „Niech żywi nie tracą nadziei i przed narodem niosą oświaty kaganiec”, ukazała się jako „pamięć” z Dnia Zadusznego 1916 roku; jednolite ilustrowana p. t.: „Powązki”, z przeznaczeniem 20 proc. na pomnik dla J. Kilińskiego. Wydawca przypomina na wstępie, że nazwa Powązek datuje się od XV wieku. Po raz pierwszy wspomina o Powązkach, jako wsi, książę Janusz Mazowiecki w przywileju z r. 1408 Cmentarz założono dopiero w r. 1790. Do chwili obecnej spoczęło na cmentarzu ogółem 512.630 zmarłych w tej liczbie duży zastęp ludzi zasłużonych krajowi...

Pałac Staszica.

Władze niemieckie zawiadomiły zarząd miejski, że pałac Staszica, w którym Rosjanie pomiesili sił gimnazjum na Krakowskim Przedmieściu (b. T. wo rolnicze), może być oddany na własność miasta. „Zarząd miejski do 1 stycznia powinien przedstawić projekt oraz kosztorys na zewnętrzne doprowadzenie tego gmachu do pierwotnego stanu, t. j. przed przerwaniem na gimnazjum i cerkiew prawosławna za czasów kuratorstwa A-puchtina.

Jednocześnie zarząd miejski wzmian ten gmachu ma dać odpowiedni lokal dla mieszczącego się tam obecnie ogniska dla żołnierzy niemieckich.

Lwów dla Warszawy.

Suma składek, zebranych przez jedną redakcję „Kurjera Lwowskiego” dla głodnych w Warszawie, wyniosła do niedzieli: 24.245 koron, 2678 rubli, 18 marek, 38 franków—czyli przekroczyła 30 000 koron.

Opłata za przejazd tramwajem.

Wszyscy wojskowi i urzędnicy niemieccy w umundurowaniu—według ogłoszonego i umieszczonego w tramwajach obwieszczenia, „zgodnie z postanowieniem Cesarstwa-niemieckiego zarządu gubernialnego z 28 października 1916 r.—obowiązani są uiszczać konduktorom za każdy przejazd należność za bilet w wysokości 5 fen. 7 hal. albo 3 kop. bez względu na czas i długość przejazdu”.

Z Piotrkowa.

We wtorek przeszłego tygodnia uczono pamięć poległych żołnierzy, którzy brali udział w walkach pod Piotrkowem.

Na tę uroczystość specjalnie przybył warszawski generał-gubernator. Proceja wojskowa udała się przedewszystkiem na cmentarz ewangelicki, katolicki, a następnie żydowski, gdzie są pochowani niemieccy, austriaccy, oraz rosyjscy żołnierze.

Z rozporządzenia władz gorzelnie we wsi Wola Krzysztoperska, Niechoi-cach i Krzeszowie rozpoczęły na nowo działalność i wyrabiają spirytus **Wyrok śmierci.**

Sąd polewy skazał na śmierć 80 letniego robotnika Stanisława Wojciechowskiego za kradzież konia wartości 1000 koron.

Z Noworadomska.

W bież. miesiącu projektowane jest skasowanie milicji, której miejsce zajmie miejska policja.

W ubiegły piątek komisja sanitarna dokonała oględzin wszystkich piekarni w naszym mieście.

Z powodu nieprzestrzegania przepisów sanitarnych kilku właścicieli piekarni skazano po 100 koron grzywny.

Niektóre piekarnie polecono zupełnie zamknąć.

— 2 —

Myslą grzeszymy wszyscy. Czynem najodważniejsi.

Prawdziwie szczęśliwym jest ten, kto wszelkie troski i sprawy codzienne swego „ja” poświęca jakiegokolwiek bądź ideał.

To, co ludzie nazywają sprawiedliwością, jest tylko aktem przezerności i okrutną zemstą.

Anatole France.

KRONIKA**Wzwanie do trzeźdniewo postu przez Władz Kościelną.**

J. E. Biskup Kujawsko - Kaliski wydał do Duchowieństwa następującą odezwę:

W myśl życzenia Ojca św. zachęcam wielebne Duchowieństwo i lud wierny do odbycia trzeźdniewo postu na uproszenie miłosierdzia Bożego i zlitowania nad naszym nieszczęsnym krajem. Wiemy wszyscy, jak wielką jest skuteczność modlitwy, połączonej z umartwieniem ciała i postem, o czym tak wymownie świadcza na każdej prawie stronie księgi Pisma.

Chwyćmy się więc tego potężnego środka, który zdolen nam przyspieszyć dzień zmiłowania Bożego.

W tym celu wyznaczamy dnie 10, 17 i 24 listopada r. b., o czym Duchowieństwo powiadomi lud wierny i skutecznie zachęci go słowami, aby wszyscy na wzór Niniwitów, w płaczu, żalu, poście nawrócił się do łona, a on się zmiłuje, bo jest dobry i miłosierny.

Nadto Wielebne Duchowieństwo w gorących i serdecznych słowach zapowie ludowi wiernemu publiczne ogólne modły za nasz kraj w dniu 21 listopada.

W tym celu odprawiona będzie we wszystkich kościołach uroczysta msza św. z wystawieniem najświętszego Sakramentu i odpowiednim przemówieniem, poczem nastąpi zbieranie ofiar dotkniętych wojną.

O ile to nasze rozporządzenie nie doszło wszędzie na czas, wielebni księża proboszczowie wyznaczą sami trzy dni podług swego uznania.

Wobec tego w kościołach częstochowskich w ubiegłą niedzielę ogłoszone zostało zalecenie, aby w trzy z rzędu środy począwszy

od dnia 10 listopada, zachowali wierni post w celu uproszenia zmiłowania Boskiego nad naszą ojczyzną jak również, aby składali ofiarę na głodnych.

Z Jasnej Góry.

W niedzielę na Jasnej Górze było dość tłumnie, mimo, iż strojów wieśniaczych można było zauważyć niewiele. Za to wokoło kościoła, tak w podwórzach, jak na wałach i przed bramami ruch był niewielki, gdyż chłodny wiatr przejmował do kości.

Rano, jak zwykle, w kaplicy M.B. została odprawiona prymaria przez O. Szczepana. Sumę na wielkim kościele celebrował O. Bernard, słowo Boże zaś wygłosił O. Szczepan, który po południu odprawił również nie-szporę.

Z niedzieli.

Mimo, iż dzień onegdajszy zapowiadał się mrocznie a kłębiące się w górze chmury co chwila groziły deszczem, nikt nie zważał na to, i chociaż panował chłód dotkliwy,opuszczano mieszkania, by raz jeszcze przed zimą, skorzystał ze świeżego powietrza.

To też w Alejach, zwłaszcza po południu i pod wieczór, tłumnie było i gwarno. To samo zauważyć można było i w kinematografach. Słowem niedziela nie zawiodła.

Niezbýt jednak późno, mimo, iż do godziny „gaszenia światła i ognia” było jeszcze daleko, poczęto się rozchodzić, wiedząc, iż lepiej wcześniej dom swej nawiedzić, niż narażać się na zatargi z nieubłaganymi przepisami.

Ostatnia postuga.

Wczoraj w poniedziałek o godz. 9 rano z mieszkania w domu nr. 71 przy Alei III odprawiono na miejsce wiecznego spoczynku na cmentarzu parafialnym św. Zygmunta na Kulach zwłoki zmarłej w piątek s. p. Zofji Przyborowskiej. Smutnemu obrzędowi towarzyszyły prócz najbliższych zmarłej w rodzinie, mianowicie matki i siostry, oraz liczne grena przyjaciół i znajomych z szeregu kolegów i towarzyszy naszego miasta, — również duże rzesze klientów kuchni nr. 3 dla inteligencji, gdzie zmarła do ostatniej chwili była kasperką i gdzie umiała sobie jak i całym swym życiem zaskarbić życzliwość w sercach, współczujących zgasiemu w kwiecie wieku życia.

Niechaj jej ziemia lekka będzie!

Wyjazd.

Wczoraj opuścili nasze miasto, udając się według rozkazu, do ogłędzin lekarskich do Krakowa wszyscy zamieszkujący w Częstochowie poddani austro-węgierscy. Każdy z nich otrzymał bezpłatny przejazd koleją w jedną stronę z Częstochowy do Krakowa.

Z biura komisji pośrednictwa w pracy.

Z Biura komisji pośrednictwa w pracy przy ulicy Dojazd Nr. 9 wyjechało w ciągu ubiegłego miesiąca zagranicę do pracy ogółem 691 robotników, w tem do fabryk—200 do kopalni—416 i do robót rolnych—76.

Z Kuchni nr. 6.

Liczba obiadów, wydawanych obecnie w kuchni nr. 6, przeznaczony dla chorych, a mieszczący się przy ul. Starej, waha się między 65 a 75 dziennie.

Z Komisariatu I.

W biurze Komisariatu I przy ul. Teatralnej nr. 16, znajdują się: mufka, rękawiczki i koronka do nabożeństwa, pozostawione przez zapomnienie w jacie Fajertaga przy Alei II nr. 40. Przedmioty te prawy właściciel odebrać może w wyżej wymienionym biurze za udowodnieniem własności.

W Centralnem biurze pracy.

W niemieckim biurze centralnem pośrednictwa w pracy (Teatralna 26) są do odebrania następujące listy:
1—Wojciech Forysz, wieś Dubidze, pow. Noworadomsk. 2—Marcin Wilk, wieś Borowno gm. Węglowice. 3—Marjanna Pichlińska, ul. św. Rocha. 4—Józef Szlezier, Rembielice. 5—Rajmund Sztampok, Wyczerpa. 7—Anto-

ni Janieki, wieś Kruszyna. 8—Jan Szaba, kolenja Danków. 9—Nepomucena Kłosowicz. 10—Petronela Pator, Wilkowice. 11—Kazimierz Bies, Kucelin. 12—Marjanna Kaja, Blachownia. 13—Jan Cierpiat, Nierada. 15—Antoni Zawierucha. 16—Bibiana Galaj, Tartakowa nr. 2. 17—Michalina Bednarek, Ostatni Grosz. 18—Jan Kachel, Sachalin. 19—Andrzej Respondek. 20—Łukasz Dura, Kełczkowiec. 21—Antonina Kaczmarek, Izbiiska. 22—Franciszek Musiel, Wapiennik gm. Miedźno. 23—Józef Szczepaniak, Częstochowa. 24—Od Konstancji Pietrzak. 25—Władysława Cieciora, wieś Kiełtin, Noworadomsk. 26—Od Józefa Sobali, do wsi Wielopole. 27—Apollonia Koniczna. 28—Działek, Józef Małe Brzeziny. 32—Józef Wypych, Rostków. 33—Józef Polackiewicz, Nowa Wieś. 34—Paulina Górska, ul. Dojazd nr. 11. 36—Karolina Peter, Ostatni Grosz. 36—Józefa Bugara, Ostatni Grosz.

Pieniądze:
1—August Bonk. 2—Józefa Dombrowska, Raków. 3—Józefa Respondek, ul. Warszawska 57. 4—O. Mszyca, ul. św. Rocha 41. 5—Helena Moszczyńska, św. Rocha nr. 41. 6—Zona Stanisława Przenesło, Kawodrza Dolna. 7—Paulina Górska, Dojazd 11. 8—Johana Kluzniak, Blachownia. 10—Józef Polackiewicz, Nowa Wieś. 11—Antonina Hertmann, Wierchowisko. 12—Od Franciszka Parkitny. 13—Karolina Peter, Ostatni Grosz. 13—Walerja Zagdał, Częstochowianka. 15—Katarzyna Pawlak, ul. Nowa 5. 16—Emilia Drzykowska, Nowy Stradom 1. 17—Katarzyna Gryziewicz, ul. Stawowa 3. 18—Franciszka Wacmańska, św. Rocha 42. 19—Stanisława Ociepa, Częstochowianka.

Potrzeba robotników.
Biuro Komisji pośrednictwa w pracy Dojazd 9, ogłasza, iż poszukuje się:
do firmy „Katz” w Bytomiu 150 robotników z płacą 35 — 40 fen. na godzinę.
do kamieniołomów w Opolu 40 robotników. Płaca 45 fenigów na godzinę.
Zgłaszać się należy natychmiast do biura Komisji pośrednictwa w pracy przy ul. Dojazd 9.

Listy do odebrania.
W biurze Komisji pośrednictwa w pracy (Dojazd nr. 9) są do odebrania listy dla następujących osób:
158—Wawrzak Ewa, 298 — Siwa Jan, 144—Grochowska Józefa, 72—Lesiecka Jadwiga, 299—Szczepaniak Marjanna, 301—Szociński Jan, 301—Kuster Helena, 302—Suda Piotr, 156 Pittel Józefa, 49—Otwinowska Walerja, 160—Wodorczik Józefa, 181—Wroczyński Wacław, 140—Bealkowska Tekla, 80—Chrestwona Stefania, 302 Kaleta Józef, 50—Otoccka Marja, 162—Warzecka Franciszka, 43—Tettko Zofja.
300—Kubik Marja, 42—Tekla Julusz, 36—Respondek Ewa, 300—Szczepaniak Wiktorja, 139—Bekas Stanisław, 159—Wojtala Marjanna, 48—Oleśńska Marja, 145—Golis Domicela, 49—Otwinowska Walerja, 47—Degada Felik.
308—Stoka Igdacy, 163—Muszkiet Ignacy, 141—Bomba Józefa, 164—Mickiewicz Anna, 81—Czerkarska Józefa, 142—Błaszozyk Elżbieta, 304—Sukiewicz Fr.

Listy zwrotne:
37—Kozala Adam.
Odpowiedzi od zarządów:
21—Wolnik Adam, 22 — Krawczyk St.
Pieniądze do odebrania.
W biurze Komisji pośrednictwa w pracy przy ul. Dojazd nr. 9 są do odebrania pieniądze dla następujących z dnia 5 listopada:
Dla Karoliny Sołtysiak—71,40 m., Antoniny Gawron—4,60 m., Janiny Rusek—32,50 m., Białkowskiej—80 m., Tekli Krawczyk—30 m., Petroneli Wikowskiej—20 m., Marjanny Kredt—20 m., Pawelkiewicz—30 m., Florczyk Heleny—40,90 m., Marji Kmiecik—18 m., Emilji Merawskiej—70,80

m., Anieli Mrówka—40 m., Apollonii Nawrot—81 m., Wiktorji Patała—35,90 m., Honoraty Wawrzak—56,80 m., Heleny Sławińskiej—20 m.
Po odbiór pieniędzy zgłaszając się należy do biura Komisji pośrednictwa w pracy przy ul. Dojazd nr. 9, w czasie między 10 rano a 2 po połud., zapamiętawszy numer poprzedzający nazwisko.

Na podręczniki dla ubogich uczniów.
W niedzielę d. 14 listopada częstochowscy mikołajscy sceny odegrają w teatrze „Corso” pod reżyserją dyr. Glogera, dramat A. Staszczka p. t. „Kościuszko w Petersburgu” i „Dzieci Muzy” znakomitą komedję, graną z powodzeniem na scenach teatrów warszawskich.

Na zakończenie wykonają dział koncertowy, składający się z kupletoń, dialogu humorystycznego itp. Połowę dochodu przeznaczono na podręczniki i kajety dla ubogich uczniów I Polskiego gimnazjum dyr. Gust. Kościńskiego. To też z względu na cel godny poparcia, nie wątpimy, że publiczność poprze go i wypełni salę po brzegi.

Just nafta.
Od czasu do czasu przechodnie spotykają na ulicach naszego miasta większe transporty nafty, przewożone tranzyto przez Częstochowę do innych miejscowości. Tak naprzykład w niedzielę o godz. 5 i pół po południu sami spotkaliśmy przejeżdżający przez ulicę Celną transport kilku wozów po kilka beczek nafty. Jeden z izraelitów—woźniców zapytany odpowiedział nam, że naftę przywiezioną z Sosnowca odstawiają ze stacji do Krzepic.

Fakt ten witamy z radością, bo nasuwa nam on przypuszczenie, że skoro tyle nafty można wywieźć z Sosnowca przez Częstochowę do Krzepic, to można też wywieźć ją z Sosnowca do Częstochowy i że osoby zajmując się tam w naszym mieście, jako jednostki najlepszej woli nie zaniedbają wyszukać tej sposobności na korzyść częstochowian jaknajprędzej, co wpłynie odrazu na niższe ceny nafty, za którą płaci się teraz, jak wiadomo w centrum miasta po 70 kop. a na kresach, naprz. na ulicy Ciemnej po rb. 1 za kwartę.

Na tow. Opieki Szkolnej.
W dalszym ciągu złożyli na ręce p. Władysława Bartnika na cel częstochowskiego oddziału tow. Opieki Szkolnej, w gotówce:
Tow. ako „L. J. Borkowski” rb. 10, Stow. „Nasza Piekarnia” rb. 3, p. W. Grodzki 50 kop., bezimiennie 20 k. Razem rb. 18.70.

Znalezione pieniądze.
Proszeni jesteśmy o podanie do wiadomości, że w Biurze Komitetu Związnościowego i Węglowego przy ul. Dojazd nr. 1 (nad kuźnią p. Błaszczyńskiego) u kasjera p. Narcyza Bogustawskiego po należytem udowodnieniu własności odebrać można znalezione pewną kwotę pieniędzy.

Kradzież.
Czego też dziś nie kradną. Niewybredność złodziei doszła do najwyższego stopnia. Kradną kury, bieleńce, węgiel z komórek, kradną jednym słowem wszystko, co się tylko da ukraść. Ostatnio znów Weronice Pietras na Marysi skradzione z komórek parkę królików, wartości rb. 7. Wszelkie poszukiwania pozostały bez skutku.

Kradzież kur.
We czwartek, Marjannie Chabrowskiej, zamieszkałej przy ul. św. Rocha, skradziono grzebiacz na podwórzu dwie kury. Mimo, iż kradzież spełniono w biały dzień, sprawców nie złapano.

Przetarg.
We czwartek 11 b. m. w biurze Komisariatu I przy ulicy Teatralnej r. 16, odbędzie się licytacja 55 sztuk broszek z wizerunkami M. B., imitujących złoto, lub srebrno. Chcący wziąć udział w tej licytacji, winni zgłosić się do tego Komisariatu o godz. 10-jej rano.

Z prasy.
Na zasadzie uzyskanego pozwolenia władz odnośnych, stale przychodzić będą do Częstochowy „Świat” i wychodzący w Warszawie „Dziennik Polski”.
Z chwilą ta niewątpliwie ustanie lichwa gaziarska, gdyż pisma te sprzedawane będą po cenie normalnej.

Kwaszenie kapusty na zimę.

Więcej, niż kiedy, przyda się teraz gospodyniom inny, niż zwykle, a wypróbowany sposób kwaszenia kapusty. Kwasi się kapustę z burakami, których w tym roku nie brak. Można brać do tego jakiegobądź buraki — różowe, czy czarne, czy też cukrowe, to wszystko jedno. Buraki sieka się bardzo drobno, a zsypany do cebra lub beczki, zostawia się w spokoju przez dwa dni, aby się zagrzały. Tymczasem są szadukoje się kapustę. Gdy już uszadkowana i gotowa do pakowania, soli się ją, jak zwykle, i jednocześnie miesza do niej buraki siekane, biorąc ich jeden ceberek na dwa ceberki szadkowanej kapusty (to jest jedną część buraków na dwie części kapusty). Słodczy buraków daje wyborny smak kapuście, a w jedzeniu ani się czuje tej domieszki.

Z takiego kwaszenia ma się jeszcze inną korzyść. Oto kwas z takiej kapusty doskonale jest do polewania klusek, kartofli i kaszy w dniu postne, albo gdy brak omasty do jadła. Zeby zaś ten kwas był smaczniejszy, trzeba go nalać w osobny garnuszek, włożyć do niego dwie cebule, parę grzybków suszonych, jeśli są pod ręką, i kilka ziarenek pieprzu. Postawić to na ogniu, niech się ugotuje. Po ugotowaniu trzeba cebulę rozetrzeć, grzybki posiekać i kwas mąką zaprawić. Można też nie kłaść pieprzu przed gotowaniem, ale utłuc go i wspanać, gdy już kwas gotowy. Jest to wyborna omasta, bardzo tania, smaczniejsza zaś nawet chyba, niż masło lub mleko, a nawet słonina, o które dziś wszystkim bardzo trudno.

Rozkład pociągów.

Zwróca Warsz. - Wiedeńskiego przy ul. Dojazd odchodzi następujące pociągi:
W kierunku Warszawy o godz. 6 rano, 9.28 rano, 12.47 po poł. (pośp.), 2.08 po poł., 4.48 po poł., 9.08 wiecz. 1.05 w nocy.
W kierunku Sosnowca o godz. 7.06 rano, 11.01 przed poł., 12 w poł. (pośp.), 5.21 po poł., 9.51 wiecz., 4.24 w nocy.
Pociągi oznaczone grubszym drukiem mają połączenie z Łodzią.
W kierunku Herbow o godz. 5.41 rano, 11.58 przed poł., 4.08 po poł., 7.51 wiecz.
W kierunku Kielc o godz. 11.06 rano i 7.06 wieczorem.
Przychodzą z Kielc do Częstochowy o godz. 2.53 po południu i 4.13 w nocy.

Rozmaitości.

Dobry projekt.
Z powodu braku nafty burmistrz miasta Koethen w Anhalt, dr. Heymann, postarał się o wydzierżawienie kilku większych sal, w których mieszkańcy, nie mający nafty, mogą wspólnie spędzać wieczory i pracować.

Humor i Satyra.

Przykre położenie.
Pewien desperat zapowiedział w kółku znajomych, iż musi sobie w ciągu miesiąca odebrać życie. Gdy go pytano o powód tego pośpiechu, odpowiedział rozgorączkowo:

Teatr „CORSG”
Program kinematograficzny od Czwartku 4-go do Środy 10-go Listopada 1916 roku.
SENACJA! SENACJA!
Ofiara Pogromu w Kiszyniowie
Senacyjny dramat w 6-ciu częściach.
Uwaga! Napisy na filmach w języku niemieckim i pol.
Nad program:
Na scenie:
Pod artystycznym kierunkiem Wł. Glogera.
„ULICZNICA”
Dramat w 1-ym akcie Ostoi-Sulickiego z repertuaru teatru „Okropność” w Paryżu Reżyser A. Fiełacki.
Anonś w próbach II-cia części „DZIADY” Mickiewicza „KARLIŃSKI”
UWAGA: Do obrazów przyrządzone będzie Trio.
Początek przedstawień w sobotę i niedzielę o godzinie 8 po poł. w tygodniu o godzinie 5 po poł.
Koniec o godzinie 9 m. 45 wieczorem.

— Jestem bez wyjścia. Śmierci od kuli rewolwerowej jestem bezpowrotnie pozbawiony, nawet powiesić się nie mogę, gdyż szpagat obłożony arszenem, na trucięż zaś, wobec ogromnej drożyzny medykamentów lekarskich, nie stać mię. Pozostała jedna tylko woda; to też spieszyc się muszę, aby zima lodem rzek nie pokryła, pozbawiając mię ostatniego sposobu przeniesienia się z tego padła głodu i drożyzny do kraju szczęśliwości i wiecznej pogody. Bil.

U doktora.

— Czy lekarstwo ostatnie zrobiło miżowi skutek?
— Zrobiło, ale mąż umarł!
— To źle... A czy się pocili przed śmiercią?
— Pocili się... pocili...
— To dobrze... to bardzo dobrze!

Odpowiedzi od Redakcji.

P. A.B.C. Włoskie „Fiasco” znaczy dosłownie po polsku butelka (fiaska) w gwarze teatralnej niepowodzenie sztuki lub gry aktorskiej. Natomiast „Fiasco” jest rodzajem nazwiskiem włoskiego spiskowca z wieku XVI Giovanni Luigi hr. di Lavagna. Jest on bohaterem tragedji Schillera pod tytułem „Fiesco”. Zatem jak pan widzi „fiesco” od „Fiasco” jest pojęciem bardzo dalekim.

Najszczęśliwszym celem — jest zostać człowiekiem.

Ofiary:

Zamiast kwiatów na trumnę ś. p. Zofji Przyborskiej, współpracownicy kuchni Nr. 3 na Bezdornie Dzieci rb. 2 kop. 50 kwit 484.
W myśl inicjatywy p. Tadeusza R. Jaksy Debicki jako składkę za 2 miesiące rb. 1 kwit 483.
A. Eger rb. 3 kwit 485 na cele Szkolnictwa zamiast kwiatów na grób ś. p. Zofji Przyborskiej, pierwszej swej pracownicy w roku 1906-7.
Na Towarzystwo Opieki Szkolnej Artyści teatru paryskiego Olasz kop 50 kwit 486. Orliński kop 50 kwit 486.
Na „Samopomoc szkolną” gimnazjum p. W. Chrzanowskiej dla biednych uczennic celem uczczenia pamięci po zmarłej współpracownicy Trzeciej Kuchni ś. p. Zofji Przyborskiej składa rubli 15 Zarząd.
Zamiast wieńca na grób Teofila Grochulskiego majstra bednarskiego składają koleżdy na T-wo Opieki Szkolnej rb. 3 kwit 479.
Należące się do ściągnięcia z wyroku Teofila Morawiec ze wsi Wąsosz gmina Rększowice składa Aleksy Badora dla biednej M. Ruty rb. 6 kwit 478.
Zamiast swiata na grób M. S. na Dorazną Pomoc rb. 1 kwit 478.
Dla biednych do uznania redakcji Aleksy Badora rb. 1 kwit 474.

Teatr „PARYSKI” II Aleja 19.

Na ządanie Sz. Publiczności tylko jeszcze 3 dni

Sensacja! Sensacja!

Niewidziane dotychczas w Częstochowie arcydzieło sztuki kinematograficznej p. t.

CHRYZANTEMY

Sensacyjny dramat w 3-ech wielkich częściach. Czarująca gra artystów! Wspaniała wystawa! Wzruszająca treść!
Część I Miłość. Część II Potęga złota. Część III Toniec śmierci.
 Muzyka i śpiew zastosowane do treści obrazu.
ROMIOTY CZY OWOCE (rom. w 2 części.) | NA KORSYCE (natura)
 Nie zważając na kosztą i trudności związane z prowadzeniem obrazów
Ceny miejsc zwykłe.

Zpowodu powrotu towarzystwa z Radomia.

NA SCENIE:

Wiejska Legenda

Operetka ludowa Ceseka w 1-ym akcie.

Teatr „ODEON”

Program od soboty 6 do czwartku 11 Listopada 1915 r.

Ożi wielki dramat na tle wojny obecnej.

Wśród ognia i huk armat

Wspaniały dramat w 4-ech częściach, z napisami polsko-niemieckimi.

—Akoja osnuta na tle jednej z bitw morskich podczas wojny obecnej.—

Część 1-sza: **MOBILIZACJA** | Część 3-cia: **Bitwa morska**
 Część 2-ga: **Na okrocie wojennym** | Część 4-ta: **POJEDNANIE**

PROGRAMU DOPELNIĄ:

KRONIKA WOJENNA „MESSYER” (Aktualne zdjęcia z placu boja.)
JAŚ TOPILEC (kom. czyny w kolorach)
GOSPODARSTWO MLECZNE W SZWAJCARJI (z natury w kolorach)

Nie zważając na kosztowną dzierżawę obrazu **Ceny miejsc zwykłe.**

Anons: W krótko wystawimy polski dramat: „Stodysz Grzechu” St. Kiedrzyńskiego, w wykonaniu artystów Warszawskich.

Nadeszło z Holandji

MYDŁO w dobrym gatunku

sprzedaż po cenach najniższych

w Stow. „OBRONA” Ogródowa 11

Stanisław RUMSZEWICZ

Wychowawca uniwersytetu Charkowskiego.

ADWOKAT

w Częstochowie ul. Cerkiewna № 4 (pierwsze piętro nad biurom opiekunów dzielnicowych) Przyjmuje od 2—8 po poł. 0160—

Doktor BRONIAŁOWSKI

PAWEŁ Częstochowa, Nowy-Rynek 3, I-le. 00 34.
 Choroby skórne, pętlowe, włośców wenerycznych i Kosmetyka lekarska. Przyjmuje od 9-12 rano i od 2-8 po poł. Pojutro od 3-4 popołudniu. Stosuje wszechstronne wstrzykiwanie SALWARSANU (BATA 606 1914) — badanie krwi na syfilis. 90—

Pokój dla 2 osób z osobnym wejściem z całodziennym utrzymaniem przy rodzinie znającej język niemiecki do wynajęcia Teatralna 23 m. 40. 797—

3 pokoje kuchnia wygodna i piętro punkt handlowy wynajmę 2 Aleja 23. 798—

Kupię kufier walizowy w dobrym stanie. srafkę (małą mahoniową) antyk. Łaskawe zgłoszenia do Redakcji sub „Natchmiast” 795—

Zginął kwit lombardu kasy Pożyczkowej o Oszczędnościowej № 14099. 787—

Zginął kwit lombardu kasy Poż.-Oszczęd. Nr. 19720. 773—

Zginął kwit lombardu kasy Poż.-Oszczęd. Nr. 18793. 780—

Obiady domowe na świeżym maśle codziennie mięso po 59 kop. Teatralna 24 m. 16. Tamże pokój do wynajęcia. 792—

Nauczyciel gimnazjum, udziela lekcji i Korepetycji 754—
 Wiadomość w G-ncu

KALENDARZYK

Dziś 9 we wtorek Teodora i Oresta M. m. Jutro 10 w środę Andrzeja.

Wschód słońca o godzinie 7 m. 12. Zachód słońca o godzinie 4 m. 16.

Wiadomości historyczne

1736 Sejm ogłosił unię Kurlandji z Rzeczpospolitą
 1673 Jan Sobieski zwyciężył Turków pod Chocimem.

Wielki wybór papierów listowych i kopert w Drukarni

F. D. WILKOSZEWSKIEGO II-ga Aleja Nr 38.

DRUKARNIA I LITOGRAFJA F. D. WILKOSZEWSKIEGO

w CZĘSTOCHOWIE, Aleja II Nr. 38.

Wykonuje wszelkie roboty starannie i akuracjami po cenach możliwie najniższych. Drukuje broszury, ogłoszenia, kalendarze, afisze, programy, koperty, klepsydry, wstęgi żabotne, rachunki, blankiety i wszelkie książki do biur i fabryk. Bilety wizytowe, etykiety i t. p.

15) MALŻENSTWO WŁADYSŁAWA IV.

Romans historyczny.

(Dalszy ciąg).

— A więc moi panowie — odezwał się król, przybyliście tedy dla czynienia mi wyrzutów, zem że przyjął księżniczkę francuzką, że niby macie królową i nie macie, a ja niby żonę i nie żonę.

— Najjaśniejszy panie — odezwał się drżącym głosem hrabia Denhoff, kłaniając się królowi, gdy tymczasem błysnęły w jego oczach łzy — pozwól abym wyraził swoje wyłomaczy wiede mojego rozumienia.

— Hrabio, zdaje mi się, że znowu zalewasz się łzami

— Przebacz wasza Królewska Mość, wiadomo jest ci Najjaśniejszy panie że posiadam czule serce i nie dziwnego, że płaczę, gdy nawet mężowie bardziej zahartowani niż ja...

— Zawsze wyrzuty. Sądziłem że przynajmniej moi stronnicy nie wytoczą mi walki. Przygotowany jednak jestem na wyrzuty i zniosę je cierpliwie.—Zresztą hrabio przekonany zapewne jesteś, że iakkol-

wiek wysoko cię cenie, lzy twoje nie uczynią na mnie żadnego wrażenia. Płaczesz zawsze, przy każdej sposobności. Nie znam kobiety, któraby z większą łatwością ronila łzy. Płaczesz pan z radości i z bólu. Sądzę że płaczesz, gdy muzyka gra żałobny marsz, a nawet posłyszawszy dźwięki mazura.

— Tak Najjaśniejszy panie, jestem nieco tkliwy nie zapieram się wyrzekł Denhoff uśmiechając się. Może to i lepiej być za tkliwym...

— Przepraszam cię hrabio Denhoffie, dotąd przecież nie uczyniłem ci żadnego wyrzutu, choć starałem się dla mnie o rękę księżniczki i wyrażałem się o niej jak najlepiej. Coż tam takiego panie Sapięho? — rzekł król zwracając się do podkanclerza. Radź mi jak doprowadzić całą sprawę do końca, bo musi się ona skończyć tak jak zaczęła.

— Pozwoli mi Wasza Królewska Mość powiedzieć że nie trzeba znowu tak pośpiesznie wydawać postanowienia. Niech uplynie przynajmniej kilka dni.—Czy podoba się to Waszej Królewskiej Mości jeżeli na część królowej przez czas, dopóki trwać będzie twoja najjaśniejszy panie choroba, wydam kilka balet i uroczystości, które młde poglądzą ucho i ubawią oko? Nieprzyjemne wrażenie obecnej chwili musi być zatarte czemś wesołym, czemś jaśnym. — zczaczem, świetnem. Czy

zgadzasz się na to Najjaśniejszy Panie? Wasza Królewska Mość wie, że w tym względzie posiadam pewne doświadczenie i umiejętność urządzania zabaw. Gdy lud tańczy jest zadowolony, nie szemrze. Równie serca postawionych wysoko w ludzie napelniają się radością, gdy radość ujrzą na obliczach ludu. Ludowa zabawa jest radością książąt, a widok wesołego pana podnosi ducha.

— Wiem panie Sapięha, że jesteś człowiek najbogatszy i najwzszelzy w Polsce. Możesz wydać zabawy i inne uroczystości. Wszak uważają cię i szanują jako człowieka najgosienniejszego w Polsce. Rada, udzielona mi przez pana, jest dobrą, panu więc pozostawiam zupełnie swobodę, czyn wszystko co uznasz za pożyteczne i przyjemne. Wszakże na miękkich kobiercach i na dywanach rozpostartych podczas zabawy, sytuacja tak poważnie przedstawiająca się w naszych oczach, załatwioną być nie może bez niebezpieczeństwa. Pan, panie Sapięha zyskuj czas na wydawanych zabawach, co zaś do rady, ja sam się o nią gdzieindziej postaram.

— Jakież pańskie zdanie, panie Gębicki? — rzekł król zwracając się do sekretarza stanu.

— Doświadczalem, rozważalem, jeszcze raz i jeszcze raz, ale cóż później panie Gębicki?

— Najjaśniejszy panie Doświadczać, rozważać i jeszcze raz doświadczać.

— Czy sądzicie moi panowie, że zachwam się w mojem postanowieniu przyczyni waszych rad lub dla braku takowych? Co powiedziałem i co zrobiłem, przy tem obstaruję niewzruszenie. Jakie jest ogólne mniemanie, co mówią, co sądzą? Panie Denhoff mów pan!

— Moja żona opowiadała mi wiele o pani Guébriant.

— Dobrego czy złego? — Moja żona marzy o pani Guébriant, mówi ona że jest te-dama pełna dworskości i grzeczności. Opisała mi szczegółowo rozmowę swoją z tą damą i byłem tem...

— Do łez wzruszony, panie Denhoff wyobrażam to sobie doskonale.

— W istocie Najjaśniejszy panie po wszystkim com słyszał we Francji o pani Guébriant nie spodziewałem się aby tak znakomita, tak doskonała, istota mogła się wyrazić do eudzoziemki z większą skromnością.—Pani Guébriant właśnie mówiła do mojej żony:

— Wiem bardzo dobrze że o wiele niżej stoje od hrabiny Denhoff.

— Ach! ona tak powiedziała? Pani Guébriant wyraziła się w ten sposób?

(d. c. n.)